
„Mivel az oktatás világválságára a legcélravezetőbb kezelési módnak, a pedagógiai innovációnak sarkalatos pontja egyfelől a permanens, egész életen át tartó tanulás, másfelől a tanítás helyett a tanulás, – a tanulásra tanítás került előtérbe – ennek logikus előfeltétele a könyv- és könyvtárhasználó képzés.”¹

A pedagógusjelöltek felkészítése az információszerzésre és -kezelésre

Könyvtári feladat-e a használóképzés?

Tóthné Király Katalin –
Kovács Mária

Az alcímben feltett kérdésre, a mottóban idézett megállapításból, akár következhetne is az egyértelmű **igen** válasz. Ez azonban túlságosan leegyszerűsítene azt a – leginkább a felsőoktatási könyvtárakban jelentkező – problémát, amellyel számos hazai² és még több külföldi írás foglalkozik, különösen az utolsó évtizedben. Legutoljára éppen e folyóirat hasábjain olvashattunk egy egyetemi könyvtár munkatársainak e téren évek óta folyó és önként vállalt munkájáról és erőfeszítéseiről.³ Az ott idézett – a könyvtárosok által felsorolt – indokokkal a legteljesebb mértékben egyetértve, megerősítjük, sőt aláhúzzuk a felhasználók képzésének szükségességét a pedagógusképzés terén is.

A használóképzésen ma már természetesen nemcsak a könyvek és a könyvtár használatának megismerését, annak készségi szintű elsajátíttatását értjük – sőt nemcsak a tanulmányok befejezésének feltételeként megírt szakdolgozat elkészítéséhez szükséges szellemi munka technikáját –, hanem a legkülönbözőbb módon rögzített ismereteket hordozó dokumentumokból a szükségesek megtalálását, kiválasztását, értékelését és felhasználását is.

Talán nem lesz érdektelen, ha a jelenlegi állapot felvázolása és a jövő elvárásainak összegzése előtt tényekkel igazoljuk, hogy a probléma nem mai keletű, megoldására már évtizedek óta történtek próbálkozások, például a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtárában is.

Történeti előzmények (avagy: hogyan készítsünk szakdolgozatot?)

A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának munkatervében már az 1963/64. tanévre

vonatkozóan megfogalmazódott a könyvtár/osok segítő szándéka, még ha kissé sután is:

„... a szakdolgozatok elkészítéséhez oly módon adunk segítséget, hogy az egyes szakcsoportokkal a kapcsolatot még jobban elmélyítjük, figyelembe vesszük irodalom-ajánlásait, felhívjuk a hallgatók figyelmét a folyóiratokban újonnan megjelenő tanulmányokra, cikkekre, s végül a nálunk nem található szakirodalmat az Országos Pedagógiai Könyvtártól s más könyvtáraktól könyvtárközi kölcsönzés útján megkérjük.”⁴

A későbbi években ez a törekvés az éves munkatervekben, jelentésekben hangsúlyosan jelen volt, a könyvtár napi munkájának igen fontos részét képezte (és az oktatóknak sem volt ellenére!) Néhány év elteltével azután már az intézmény nevelési programjában (a „nevelési alkalom” fejezetben) a könyvtárhasználat is megjelent, köszönhetően a könyvtárosok által folyamatosan jelzett ezirányú igényeknek.⁵

A hivatkozott dokumentum felbátorította és továbblépésre ösztönözte a könyvtár munkatársait, s már nem elégedtek meg csak a hallgatók – még mindig csak alkalmankénti – tájékoztatásával, hanem – mert érzékelték az oktatók információinak hiányosságait is – keresték annak a lehetőségét, hogy miképpen tudatosíthatják velük is a könyvtári eszközök használatát. Ezért: *„Az intézet oktatóinak is ismételten szeretnénk figyelmeibe ajánlani a különböző szakbibliográfiákat, könyvészeti munkákat, amelyek nagy mértékben segítik elő mindennapi – és nem utolsósorban kutatómunkájukat is. Amennyiben lehetséges, a könyvtár ezt oktatói értekezleten szeretné megvalósítani, a kiadványok bemutatásával.”⁶*

Eredményeként az intézményi munkatervben már 1969-ben megjelent a felsőfokú tanulmányaikat elkezdő hallgatók tájékoztatásának szándéka, bár ezt akkor még a tanárok (és nem a könyvtárosok!) feladataként jelölték meg:

„Tájékoztatnunk kell az elsőéves hallgatókat a felsőoktatásban kialakult tanulási módszerekről, be kell vezetni őket a helyes jegyzetelés technikájába [...] Felelősök: intézeti oktatók.”

Továbbá: *„A már életre keltett tudományos diákkörök munkáját tartalommal kell megtölteni. Kitűnő alkalmat nyújtanak ezek a közösségek [...] az öntevékenység fejlesztésére, a kutatási módszerek elsajátítására [...] Felelős: minden érdekelt intézeti oktató.”⁷*

Az 1970/71-es tanévtől vezették be a tanítóképzés megújított tanterveit, s az anyanyelvi tantárgypedagógia tartalmának vázlatában megjelent *„a könyvtár használatának módja”* is.⁸ Az évekig tartó fél-legális („illegális”) könyvtári segítő tevékenység tehát, hosszú várakozás után most már „törvényerőre” emelkedett, s ettől kezdve a könyvtári munkatervek vonatkozó részleteit⁹ nem illet figyelmen kívül hagyni az intézmények irányítóinak sem és most már konkrétan is intézkedni kellett:

„Értesítem a tanító szakos Hallgatókat, hogy a „Tanterv”-ben előírt „Szakirodalmi és könyvtárhasználati ismeretek” című gyakorlatot – kiscsoportos foglalkozás keretében – Intézetünk könyvtárának vezetője, Tóth Gyuláné tartja. Az első félév témája: A pedagógiai tájékozódás forrásai (bibliográfia, lexikon stb.). A könyvtári gyakorlatokon való részvétel kötelező. Helye: Olvasóterem.”¹⁰

Az elsőéves hallgatóknak megtartott, csoportonkénti 1-1 órás foglalkozás természetesen csak a minimális tájékoztatásra/tájékozódásra volt elegendő, s végső soron célja sem több. A tematikát úgy építettük fel, hogy a képzés teljes időtartamát vettük figyelembe (félévenként 6 órát, összesen tehát 36 órát) és ily módon hallgatóink valójában eljutottak akkor a könyvtár készség-szintű használatának fokáig, de a szellemi alkotó munka technikájának birtokában nem jelentett problémát a szakdolgozatok elkészítése sem. A foglalkozások megtartásának személyzeti vonzata is volt, sőt az olvasóterem használatát is korlátozni kényszerültünk.¹¹ Intézményünk könyvtára kivételesen jó helyzetben volt a többi tanítóképzőhöz viszonyítva, hiszen a népművelőkönyvtár szakos képzés egyik oktatójának (igaz, csak egyszer) egy teljes tanévben ez volt az oktatói feladata.

A Szakirodalmi- és könyvtárhasználati ismeretek c. tantárgy oktatásának eredményeivel az intézmény tanácsa két alkalommal is foglalkozott 1972-ben: előbb az intézeti könyvtár és a hallgatók kapcsolatát, később a hallgatók olvasottságának elemzését tűzte napirendjére. Az első témát a könyvtár vezetője, a másodikat pedig az oktatási bizottság akkori elnöke terjesztette elő.¹² Mivel mindkét esetben pozitív volt a testület véleménye a könyvtár munkájáról, s a tárgy oktatását végző kolléganőnek egyéb teendői lettek a könyvtár

szakosok képzésében, a tanács úgy döntött, hogy a szakirodalmi-és könyvtárhasználati ismeretek gyakorlatainak szervezése és lebonyolítása kizárólagosan könyvtári feladat legyen a jövőben.

1971-től a tanítóképzés mellett megindult a tanárok képzése is intézményünkben, a Pécsi Tanárképző Főiskola kihelyezett tagozataként, 1974-ben pedig önálló főiskolai rangot kapott. A szakirodalmi-és könyvtárhasználati ismeretek oktatásának feladata a könyvtár szervezeti-és működési szabályzatában is megfogalmazódott,¹³ viszont ettől kezdve szinte ellehetetlenítette könyvtárunk munkáját, hiszen valamennyi tanár-és tanító szakos hallgatót¹⁴ érintette a gyakorlati képzés. A felsőoktatási nevelési dokumentumok¹⁵ – jóllehet a hallgatókkal szemben támasztott követelményként fogalmazták meg a könyvtárhasználat és a kutatómunka módszereinek megismerését – nem foglalkoztak a (könyvtárakban jelentkező) személyi konzekvenciákkal. A pedagógusképzés 1976-tól érvényessé vált tanterveinek¹⁶ készítői az érintett intézmények hatáskörébe utalták annak eldöntését, hogy kik oktassák a közös tárgyak (a didaktika) keretében két féléven át, összesen heti 3+1 órában a tantárgyat. Természetesen – szerencsére – könyvtári feladat lett valamennyi pedagógusképző intézményben. A könyvtárvezetők általában fontosnak tartották könyvtáraiknak a pedagógusképzésben betöltött szerepét. Ezt igazolja pl. a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola főigazgatói tanácsa számára az 1978-as év végén készített könyvtári tanulmány is, amelyben a könyvtárvezető a közös felelősségre is ráirányította a figyelmet: „A főiskolai könyvtárnak tehát tudnia kell, hogy a főiskolán folyó oktatási tevékenység egyes formáiban miként érvényesül az önálló ismeretszerzésre való nevelés...” [„jó lenne, ha az oktatók a szakdolgozatok készítése során arra készítenék] „a hallgatókat, hogy önállóan gyűjtsenek anyagot, tanulják meg a tudományos kutatómunka metodikáját, az anyaggyűjtéstől, vázlatkészítéstől, szelektálástól, szerkesztéstől stb. kezdve, egészen a hivatkozásokig.”¹⁷

A „hogyan készítsünk szakdolgozatot, avagy szakirodalmi és könyvtárhasználati ismeretek” a pedagógusképző intézmények tanterveiben megjelölt szerepe történetileg itt be is fejeződik. A főhatóság (vagy a tanterv készítésében résztvevő oktatók) a stúdiomot az 1980-as évek elejétől,

bizonyára mert szükségtelennek tartotta annak tartalmát, szép lassan halálra ítélte a tanárképző főiskolák tantervében. A tanítóképzésben ugyan még a *Gyermek- és ifjúsági irodalom* c. tantárgy keretén belül 2 féléven át, heti 1+1 órás időtartam erejéig szerepelt „A könyv-és könyvtárhasználatra nevelés az általános iskola 1-4. osztályában”¹⁸, de nem sokáig.

Ettől az időszaktól kezdve a tanár szakosoknál – s ők voltak többségben a főiskolán – már senki sem törődött a könyvtárosokon kívül azzal, hogy könyv- és könyvtárhasználatra, illetve a szakirodalom korrekt használatára, benne a szakdolgozat elkészítésének metodikájára is megtanítsa a hallgatókat. Ennek negatív hatása rövid időn belül érződött a könyvtárban, melyre a könyvtár vezetője a főigazgatói-, majd a főiskolai tanács számára 1980 októberében készített előterjesztéseiben felhívta a figyelmet:

„Egyre csökkenő tendenciát mutat a hallgatók könyvtárhasználati ismerete. Ezt – úgy véljük – egyszerű lenne kiküszöbölni, ha az elsőéves hallgatókat csoportosan hoznák a szaktanárok az első órák valamelyikén a könyvtárba, ahol a legfontosabb és alapvető ismereteket szakemberektől hallhatnák. (Nemcsak az állományban történő eligazodás, a segédletek, katalógusok használata szerepelne itt, hanem ez mintegy előkészítés lenne a későbbi kutató munkájukhoz, amelynek eredményessége a szakdolgozatok írásakor realizálódna.”¹⁹

„Szeretnénk itt utalni arra a tényre, hogy a hallgatók kutatómetodikai ismereteinek hiánya nemcsak irodalomkutatói kéréseknél jelentkezik, hanem a napi könyvtárhasználat során is.”²⁰

Ezek a tények azonban már vajmi kevéssé hozták lázba az érintetteket. A Főigazgatói Tanács ülésén még az is elhangzott, hogy: „Vádoltak padjára lett ültetve – a könyvtár kivételével – valamennyi egység”.²¹

Az exlex állapot ellenére: csakazértis!

Könyvtárunk kereste a lehetőséget, hogy újra és újra szóvá tegye a használóképzés ügyét az intézményen belül, s azon kívül is. Figyelemre méltó eredménye ennek az lett, hogy az elsőéves hallgatók egyhetes felkészítése idején – az ún.

„gólyatáborban” – oktatók (?!) ismertették a könyvtári szolgáltatásokat, s a tájékozódás alapvető tudnivalóit. A könyvtárosok azután egyéni foglalkozások keretében kényszerültek az ott elhangzottakat korrigálni, majd 1982-ben a főigazgatói hivatal [!] felvette a programba a könyvtári tájékoztatót, s a könyvtár vezetőjének lehetősége nyílt arra, hogy a tájékoztatót 2 óra időtartamban megtarthassa.²²

Ez a lehetőség persze nem pótolhatta a tantervből hiányzó kötelező órákat. Kifogásolta is ezt a könyvtár vezetője a Főiskola Tanácsának 1983 októberében készített előterjesztésében:

„... a főiskolai oktatás tartama alatt hiányzik azon készségek kialakítása, amelyeknek birtokában lehetővé válik a szükséges szakirodalom felkutatása, használata, feldolgozása. Addig, amíg erre szervezett formában lehetőség nem adódik, számolni kell a hiányából adódó igen súlyos következményekkel. A megoldásra eddig csak magánszorgalomból történtek kezdeményezések, ezek azonban csak esetlegesek voltak. Kiindulásnak tekinthetjük az I. éveseknek tanév kezdetén tartott általános könyvtárismerető foglalkozásokat, amelyre lehetőségünk csak két éve van. Egyes évfolyamoknál – főleg szintén I. éveseknél – a megfelelő tantárgyhoz kötötten van módunk ismertetni a legfontosabb tájékoztatói apparátust és a könyvtár katalógushálózatát. Hiányzik azonban az a folytatás, amelynek magában kellene foglalnia a gyakorlatokkal összekapcsolt könyvtárhasználati és tájékoztatói-tájékoztatói ismereteket, irodalomkutatási és feldolgozási módszertani oktató foglalkozásokat, s nem utolsósorban a korszerű oktatástechnikai apparátus adta lehetőségek felhasználását is.”²³

Mivel a később érvénybe lépett központi, majd a helyi tantervek²⁴ egyike sem tett említést a stúdium bevezetéséről, a könyvtár „csakazértis” kereste a használóképzés alkalmait, s ebben a törekvésében most már jó partnerek voltak egyes tanszékek is. Saját – a szakdolgozatok készítése során jelentkező – negatív tapasztalataik birtokában ugyanis, egyértelművé vált számukra, hogy a könyvtárban (egy-egy adott tantárgyba való bevezetés részeként) tanári kezdeményezésre megtartott órák nélkülözhetetlenek. Érdekesebbek voltak az oktatói reakciók is: akik először vettek részt a szak-tájékoztatók által megtartott órákon, köszönetüket fejezték ki, hogy ők maguk

is mennyi újdonságot hallhattak. A tematika persze, bár tantárgyhoz kötötten jelent meg, most már a könyvtári számítógépes szolgáltatások használatára/használtatására is kitért, s nagyon sok oktatónak is ekkor nyílt alkalmuk pl. a számítógépes integrált könyvtári katalógusokban való bűvárkodásra, a távoli lekérdezhetőség (ma már egyszerűnek tekinthető) megismerésére.

Már utaltunk rá, hogy sok egyébvel együtt, a tantervekből „kifelejtődött” maga a használóképzés. A könyvtárunk működéséhez kapcsolódó dokumentumok azonban folyamatosan tükrözték e hiány pótlására irányuló próbálkozásainkat. Így állhatott elő az a groteszk helyzet, hogy bár nem volt tilos (igaz ajánlott sem!), s mi továbbra is munkálkodtunk a használók és a könyvtárosok közös érdekében, mégis egy 1989 őszén a könyvtárunkban lefolytatott művelődési minisztériumi komplex vizsgálat összegezésében, az alábbi kifogások merültek fel a könyvtár munkájával kapcsolatban:

„Az oktatási feladatokat közvetlenül segítő tevékenysége a könyvtárnak az I. évfolyamos hallgatóknak szervezett könyvtárismereti foglalkozások, amelyek a magasabb évfolyamokban (ismerte a szakdolgozatkészítés és egyéb írásos feladatok irodalmazási problémáit) gyakorlatokkal összekötött forrásismereti és tájékoztatóismereti foglalkozásokkal kiegészítendő.” [...] „A könyvtári munka javítása érdekében javasoljuk a magasabb évfolyamokon a forrásismereti oktatásnak a gyakorlatokkal összekapcsoltan történő bevezetését.”²⁵

A könyvtárnak persze ezekre az észrevételekre reagálnia kellett, s mivel úgy tűnt, hogy az eddigi jó szándék valahol mindig kudarcot vallott, a könyvtár vezetője a következőképpen tette ezt meg:

„A forrásismereti és tájékoztatóismereti foglalkozások könyvtári vállalása helyett – amelyre nincsenek meg a tárgyi, illetve tantervi feltételek – mindenképpen a szakmódszertant oktatók, illetve a szakdolgozati konzulensek kell, hogy módot találjanak. [...] A vizsgálat alapján az alábbi javaslatokat tesszük a könyvtár fejlesztése érdekében: A könyv-és könyvtárhasználati ismeretek oktatásának könyvtári hatáskörbe utalása helyett főiskolai tantervekben kellene szerepeltetni a tárgyat, mert annak hiányában mindez csak egyoldalú próbálkozás lenne.”²⁶

Ehhez képest persze – általában a tanár szakosok esetében – megmaradt a könyvtárosi „csakazértis”, amelynek eredményei, gondjai, a különböző tanulmányokban, könyvtárunk éves munkaterveiben és jelentéseiben olvashatók.²⁷

A tanító szakos hallgatóink számára azonban, noha az ő esetükben sincs tantervi órakeret, a szakirodalmi és könyvtárhasználati ismereteket a mai napig is oktatjuk. Erre az adott lehetőséget, hogy a könyvtár igazgatója 1984-től a *Gyermek- és ifjúsági irodalom* oktatója is. Ez a kétféléves tantárgy jó alkalmat szolgáltatott arra, hogy mintegy bevezetésként a használóképzés is jelen legyen a tematikában. A fő cél ugyanis az, tekintettel a jelenleg még érvényben lévő – 1978-ban bevezetett – általános iskolai tantervre, hogy képesek legyenek hallgatóink az iskolai munkájukban felhasználni a könyvtár adta lehetőségeket. Az erre való felkészítésre ugyanis egyetlen más tantárgy tanulása során sem kerül sor. Ugyanekkor találunk alkalmat arra is, hogy a szellemi munka technikájának legalább az alapjait elsajátíttassuk. (Megjegyzendő azonban, hogy ez utóbbi, már majdnem későn történik, hiszen a tantárgyat a képzés utolsó két félévében tanulják.)

Az összesen 8 tanóra az alábbi ismeretek közvetítésére elegendő csak:

- 1. hét: Az iskolai könyvtár a korszerű oktató-nevelő munkában. A könyvtárhasználatra épülő órák tantervi, infrastrukturális és személyi feltételei. A könyv- és könyvtár munkáltató használata a tanórán és a tanórán kívüli iskolai munkában.
- 2. hét: A könyvtárhasználatra épülő órák didaktikai kérdései.
- 3. hét: A dokumentumtípusok. A pedagógus munkájának segítői: bibliográfiák, periodikusan megjelenő kiadványok. Eligazodás a könyvtárban: a könyvek raktári rendje. Tájékozódás a könyvtári állományban: a leíró- és tárgyi (ETO és a tárgyszó rendszerű) katalógusok fajtái, az integrált számítógépes katalógusok, s a keresés módjai.
- 4. hét: A tudományos kutatómunka technikája. (Témaválasztás, anyaggyűjtés, jegyzetelés, értékelés, szelektálás, szerkesztés, megformálás, a hivatkozások technikája stb.)²⁸.

Igaz, hogy az idő korlátozott terjedelme nem engedi meg az elmélyülést, mégsem vonható kétségbe a hasznossága, amelyet visszaigazolnak egyfelől már az 1 hónapos tanítási gyakorlatok idején megtartott könyvtárhasználatra épülő tanórák, másfelől pedig azoknak a tanító szakosoknak az elkészült szakdolgozatai is, akiknek téma-vezetője a gyermek-és ifjúsági irodalom oktatója.

Nos, a fentiek alapján egyértelmű az írásunk elején feltett kérdésre adható válasz: igenis könyvtári feladat a használóképzés.

És mit szólnak mindehhez az illetékesek?

A felsőoktatás szűkebb területén, a pedagógusképző felsőoktatási intézmények könyvtárainak fejlesztési kérdéseivel foglalkozó – az Országos Könyvtárügyi Tanács által kiadott – tanulmány is kitér a szakirodalmi és könyvtárhasználati ismeretek hiányának problémáira, s javaslatot is tesz a fejlesztésére:

„Még mindig megoldatlan a leendő pedagógusok számára a könyvtárhasználati tudnivalók és a szakirodalmi forrásismeretek (ami nem egyenlő a pedagógiai források ismeretével) oktatása, nincs kidolgozva ezen ismeretek oktatásának szakdidaktikája és szakmódszertana. A helyzetet súlyosbítja, hogy az újonnan bevezetett általános iskolai nevelési és tantervek olyan követelményeket támasztanak e téren a pedagógusokkal szemben, amelyek teljesítésére a már munkában állók sincsenek felkészítve, a jelölteket pedig nem készítik fel. Noha a pedagógusképzésnek ez a problémája a könyvtárakat csak áttételesen érinti, maguknak is fel kell készülniük e tekintetben az intézetekre váró, kikerülhetetlen feladatok megoldásában való közreműködésre. Összefogva az oktatókkal segédleteket kell készíteniük, s közvetlen segítséget kell adniok az oktatóknak a képzés tartalmának, módszertanának, eszközzrendszerének kidolgozásához. (Jelezni kell viszont, hogy ez az újabb, érdemi feladat, munkaerőkonzekvenciával jár(hat), amelyet könyvtáranként kell megvizsgálni és elbírálni.) A probléma lényegi megoldása azonban a pedagógusképzés országos irányítására és maguk-

ra a képző intézetekre tartozik. Az Országos Könyvtárügyi Tanács azt javasolja, hogy a pedagógusképzés különböző szakbizottságai, s különösen a neveléstudományi szakbizottság vizsgálja meg, milyen lehetőség nyílik arra, hogy a könyvtárhasználati és szakirodalmi forrásismertek beépüljenek az intézeti tantervekbe.”²⁹

Három év elteltével az országos könyvtárügyi irányítás még mindig csak így reagált a fentiekre (a közoktatás irányítói meg még ekkor sem!):

„Ki kell dolgozni a könyvtárhasználatra nevelés metodikáját és azt be kell építeni az oktatásba.

Felelős: MM Közoktatási revíziós terület

MM Közgyűjteményi Főosztály

Határidő: 1988. december 31., illetve

1990. január 1.”³⁰

Nem érdemes most azon sem elmélnünk, hogy hét év elteltével mi nem történt, vagy mi történhetett volna, hiszen a jelenlegi helyzetnek valamennyi érintett igen jó ismerője (és szenvedő alanya).

1989 májusában a Főiskolai Könyvtárvezetők Tanácsának Pedagógusképző Tagozata – átszervezése előtt – még egy utolsó erőfeszítést tett, hogy közösen hallassa hangját, az MM és az OSZK-KMK képviselőinek jelenlétében:

„Sajnálatos [...] hogy a használóképzéssel a képző intézmények könyvtárai magukra maradnak, és kevés lehetőség van a szervezett (órakeret) foglalkozásokra. A hozzászólásokból kitűnt, hogy ezt a nagyon fontos feladatot a könyvtárak saját erőfeszítéssel tudják csak megoldani. Hallgatók százai kerülnek ki főiskoláinkról, hogy megalapozott könyvtárhasználati, kutatási ismereteik nincsenek.”³¹

A testület a régi formájában már nem működik, s következtében:

„A főiskolák könyvtárainak együttműködése periférikussá, esetlegessé vált, ezért az együttműködés – könyvtártípustól függetlenül – a helyi (regionális) szintéren folyik.”³²

A főiskolai könyvtárakra vonatkozó mindazon megállapítások, amelyek a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtári Tanszékének és Könyvtárának tárcaszintű kutatásáról szóló beszámolójában olvashatók, a mai napig is érvényesek, mert sajnálatos módon számottevő változások azóta sem történtek.³³

A használóképzés és a Nemzeti Alaptanterv, avagy milyen a jövőkép?

A használóképzés problémája ismét előkerült a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Képzési Bizottságának ülésén, ez év áprilisában. Ez alkalommal ismét szembesülni kellett a ténnyel, hogy – a felsőoktatási intézményekben, így a pedagógusképzésben is – a használóképzés még mindig elsősorban az intézményi könyvtárak és könyvtárosok problémája.³⁴ Ennek érdekében a könyvtár tevékenysége mellett, mely évek óta tapasztalható a főiskolánkon, érdekes áttekinteni e területen az oktatás feladatait, és annak megvalósulását az elmúlt időszakban. Mivel az itt ismertetett helyzetkép nem megnyugtató, az imént hivatkozott tanulmány végén összefoglaltuk, milyen megoldások kínálóznak arra, hogy a használóképzés teret nyerjen a tanárképzés tantervében:

„1. Főiskolánkon valamennyi tantárgyban órakeretet kellene biztosítani egy tantárgynak, amely lehetővé tenné a tanulási módszerek megismerését, a szakirodalom feldolgozását, alkalmazását, a könyv- és könyvtárhasználat alapjainak elsajátítását.

2. A pedagógusjelölteket fel kellene készíteni a különféle dokumentumok, valamint az iskolai könyvtár használatára.”³⁵

Sajnos, a megfogalmazott elképzelések nem kaptak helyet továbbra sem a tantervekben. Időközben a felsőoktatási törvény életbe lépése szavatolta a felsőoktatási intézmények autonómiáját, megszűntek a központi tantervek, így a továbbiakban az egyes intézmények döntöttek saját tantervükről. Ennek eredményeképpen teljesen esetlegessé vált, szükségesnek tartják-e a könyv- és könyvtárhasználat elsajátítását a felsőoktatásban, illetve teljesen egyértelműen az egyes tanszékek, az egyes oktatók fogalmazták meg elvárásaikat a hallgatókkal szemben. Amennyiben az információszerzést, a könyvtár használatát az oktató nem tartotta és nem tartja fontosnak, nem is követeli azt meg. Az intézmény könyvtára szervezhet ugyan csoportos vagy egyéni használóképzést, de sem időkerete, sem dolgozói létszáma nem teszi ezt lehetővé, így maradnak az esetleges megoldások: pl. érdeklődő oktatók vagy

hallgatói csoportok kérésére bemutatják a könyvtár használatát, ismertetik a könyvtár szolgáltatásait, különös tekintettel a számítógépes szolgáltatások iránti érdeklődésre. Néhány szakon azonban fontosnak tartják, hogy a hallgatók részesei legyenek ilyen könyvtárlátogatásoknak.³⁶

A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek elsajátításának szükségességét az 1995-ben elfogadott, és 1998 szeptemberétől bevezetésre kerülő Nemzeti Alaptanterv adja, amelynek lényege, hogy bevezetésével megváltoznak a közoktatással szembeni elvárások. Ezek az elvárások természetesen nemcsak a mindenkori iskolai könyvtárost, könyvtárostanárt érintik, aki az iskolai könyvtár lelke, s aki azon munkálkodik, hogy könyvtárát forrásközponttá fejlessze, de feladatot fogalmaz meg a pedagógusok számára is, segítve őket, és elvárva tőlük, hogy a könyvtárat az információszerzés színterének, eszközének tekintsék, s ne csak önmaguk használják, de tanítványaikat is képesek legyenek megtanítani a könyvtárhasználatra.

Ez új feladat elé állítja a pedagógusokat is. Ugyanis csak úgy várható el, hogy a pedagógusok teljesíteni tudják a NAT-ban megfogalmazott követelményeket, ha a pedagógusképzés felkészíti őket ezekre a feladatokra, tehát az ilyen irányú ismereteket is integrálják a pedagógusképzés ismeretanyagába. Ezen ismeretek azonban napjainkban nem kapnak helyet és szerepet a pedagógusképzésben. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a jelenleg pályán levő pedagógusok felkészítése sem történt meg a NAT követelményeinek teljesítésére. Úgy véljük, e hiányosság csak úgy hidalható át, ha a pedagógus-továbbképzés programjában helyet kap egyrészt az iskolai könyvtárosok, könyvtárostanárok és számítástechnika szakos tanárok felkészítése az informatika műveltségterület oktatására, illetve a más szakos pedagógusok felkészítése a más műveltségterületek könyvtárral kapcsolatos feladatainak, elvárásainak teljesítésére. E programot főiskolánk Könyvtár-Informatikai Tanszéke 1996 nyarán dolgozta ki, s az anyag jelenleg a Magyar Akkreditációs Bizottság előtt fekszik. Kedvező elbírálás, s természetesen a megfelelő anyagi kondíciók esetén a képzés indítható.

Kétféle továbbképzési programot terveztünk, mindkettőt 4 féléves posztgraduális képzés keretében. Mivel a Nemzeti Alaptanterv

1. önálló műveltségterület, két összetevővel
  - számítástechnika
  - könyvtárhasználat – alkalmazott informatika

2. műveltségterületen belüli és -közi (tanfolyami) ismeretszerzés, információkezelés könyvtárhasználattal.

A NAT az alábbi műveltségi területeken vár el intenzív könyvtárhasználatot, önálló ismeretszerzést könyvtári segítséggel:

- magyar nyelv- és irodalom
- történelem, társadalmi ismeretek
- természetismeret
- fizika
- kémia
- biológia
- földrajz
- művészetek
  - vizuális kultúra
  - drámajáték
  - mozgókép kultúra
- technika

(Tehát a szellemi munka technikájának, a könyvtárhasználatnak, az információforrások kezelésének ismerete a fent említett szakok tanárai számára is kívánatosak.)

1. A **könyvtári informatika** – alkalmazott informatika, melynek megalapozása az anyanyelv tananyagában történik 1-4. osztályban.

5. osztálytól erre épül a könyvtári informatika 4 területen:

- ♦ általános könyvtárhasználati ismeretek;
- ♦ dokumentumismeret;
- ♦ a könyvtár tájékoztató segédeszközei;
- ♦ a szellemi munka technikája.

Ez általános ismeretanyag, alapja a könyvtár, mint információs bázis, illetve forrásközpont használata. A *könyvtárostánár* feladata, hogy

ezek használatára felkészítse a pedagógusokat és tanulókat.

A könyvtárostánárnak számítástechnikai ismeretekkel is rendelkeznie kell, mert a modern információhordozók, illetve a számítógép egyre kikerülhetetlenebbül jelen van az iskolai könyvtárban, a külvilággal való összeköttetést jelenti, kilépést az adott könyvtár falai közül. Lehetővé teszi a különféle adatbázisokban való tájékozódást, amellett, hogy a könyvtári feldolgozó programok a saját állomány használatát is megkönnyítik.

2. A könyvtár-informatika szerepet kap a többi tantárgyban, műveltségterületen is.

Minden tantárgy művelődéstörténeti, a reál-tárgyak technikatörténeti vetülete a könyvtári dokumentumok használata, az ismeretszerzés segítségével közelíthető meg.

A könyvtár, illetve forrásközpont adja meg a szaktanárnak azt a lehetőséget és keretet, hogy folyamatosan lépést tartson szaktárgya friss szakirodalmával, s a könyvtár/forrásközpont biztosítja azt a lehetőséget, hogy tanulóit lépésről-lépésre megismertethesse a legfontosabb információhordozókkal, azok tartalmával, beépíthesse azokat az oktatás folyamatába.

A szaktanárokat azonban módszertanilag fel kell készíteni arra, ami a pedagógusképzésből eddig hiányzott – hogyan tudnak élni, a könyvtár/forrásközpont nyújtotta lehetőségekkel, s hogyan tudják tanulóikat is megtanítani ezen információforrások, illetve a könyvtár/forrásközpont használatára.

Ezért tartjuk fontosnak az alábbi műveltségterületeken (tantárgyakban) dolgozó tanárok továbbképzését: magyar nyelv és irodalom, történelem, társadalmi ismeretek, természetismeret, fizika, biológia, kémia, földrajz, művészetek, technika.

Az előbbieken alapján kétféle posztgraduális képzési irány elindítását tartjuk szükségesnek:

1. A könyvtár- és számítástechnika szakos tanárok részére, melynek célja, olyan könyvtárostánárok képzése, akik alkalmasak az informatika műveltségterület tanítására is; akik a diplomás alapképzésben szerzett szakismereteiket célorientáltan elmélyítik, akik speciális pedagó-

giai- pszichológiai, módszertani, informatikai és menedzsment ismeretekkel rendelkeznek. Mivel az informatika műveltségterület az előbb említettek szerint két részterületből áll, a résztvevők mindkét területre vonatkozóan szereznek ismereteket.

2. A nem könyvtár és számítástechnika szakos tanárok számára, akiket elsősorban az információ használatára, valamint annak az oktatásban való alkalmazására készítjük fel. A képzés célja e területen a következők szerint foglалható össze:

- pedagógusként megfelelő módon tudja minél szélesebb körben szelektálni az információforrásokat, s tudja hasznosítani oktató-nevelő munkájában,
- készítse fel tanítványait a könyvtár/forrásközpont, az információforrások és a hozzá kapcsolódó eszközök használatára, alkalmazására,
- legyen képes az iskolai könyvtár/forrásközpontot oktatási színtérként alkalmazni, és a NAT követelményeinek megfelelően az egyes műveltségterületekhez kapcsolódóan gyűjteményét az oktatás érdekében különféle módszerek alkalmazásával felhasználni, bekapcsolni az oktatás folyamatába,
- ismerje az iskola belső információs rendszerét, napi munkájában legyen képes azt alkalmazni, arra támaszkodni,
- legyen tisztában mindazokkal az információszerezési lehetőségekkel, amelyeket az iskolai könyvtáron/forrásközponton túl más könyvtárak nyújtani képesek.

Az itt ismertetett célkitűzések körvonalazzák azokat az elvárásokat, amelyeket a könyvtárostánárokkal, illetve más szakos pedagógusokkal szemben támaszt a NAT a posztgraduális képzés során. Törekvésünk annak megértetése, hogy a pedagógusképzésben már alapozó szinten, majd a későbbiekben továbbképzés formájában megfelelően fel kell készíteni a pedagógusjelölteket, illetve pedagógusokat a könyvtár/forrásközpont használatára, az önálló ismeretszerzésre, lehetővé téve így a NAT követelményeinek minél színvonalasabb teljesítését.

Irodalom

1. TÓTH Gyula: A pedagógusképző főiskolai könyvtárak helyzete, modellje, együttműködése. Szombathely, 1991. (BDTF soksz.) 51.p.
2. Vö.: Olvasásra nevelés és pedagógusképzés. HUNRA Konferenciák előadásai. Szerk.: Nagy Attila. Bp. 1994. (Az Országos Széchényi Könyvtár füzetei 7.) 132 p.
3. Vö.: CSEREY Lászlóné – TAPOLCAI Ágnes: A hallgatók könyvtári informatikai oktatása az Állatorvostudományi Egyetem Központi Könyvtárában. In: Könyvtári Figyelő 7. (43.) 1997. 1.sz. 53-57.p.
4. A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának Munkaterve az 1963/64. tanévre. Kézirat. (BDTF Könyvtárának irattára.) 1. p.
5. Jelentés az intézeti könyvtár 1963/64. évi munkájáról. 3.p.; Jelentés az Országos Pedagógiai Könyvtárnak a Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának 1965. szeptember - 1966. szeptember közötti tevékenységéről. 3.p.; A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának munkaterve az 1965/66. tanévre. 2.p. (BDTF Könyvtárának irattára); „Nevelési alkalmak: a folyamatos tanulás szükségessége és módja /jegyzetelés, könyvtárhasználat/, kötelező irodalom felhasználása, konzultációk/...” „Feladatai: Az önálló módszerek megismertetése...” „Felölse: patronáló tanárok, koordináció: szakcsoportok, könyvtár között.” In: A Szombathelyi Tanítóképző Intézet tervszerű nevelésének programja /Nevelési terv/. Szombathely, 1968. 3.p.
6. A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának munkaterve az 1968/69. tanévre. 2.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
7. A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Munkaterve 1969. szeptember 1-től 1970. augusztus 31-ig. 13.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
8. KOVÁCS Mária: Olvasásra nevelés a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán. In: Olvasásra nevelés és pedagógusképzés. HUNRA konferenciák előadásai. Szerk. Nagy Attila. Bp. 1994. (Az Országos Széchényi Könyvtár füzetei 7.) 97.p.; Anyanyelvi tantárgypedagógia. In: A tanítóképző intézetek programjai. (Szerk.: Füle Sándor.) I. évfolyam. Bp. 1970. Művelődésügyi Minisztérium. 31.p.
9. A tanítói szak reformtervében szerepel a hallgatók szakirodalmi ismereteinek bővítése céljából, a Könyvtárhasználati alapismeretek c. tárgy. E tanévben a könyvtár vállalja, hogy első sorban az I. félév kiscsoportos formában történő gyakorlatait megtartsa. Munkatervi feladatként tartja: Tóth Gyuláné. In: A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának munkaterve az 1970/71. tanévre. 2-3.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
10. A Szombathelyi Tanítóképző Főiskola Igazgatóságának hirdetménye. 1970. október 20. (BDTF Könyvtárának irattára)
11. „... nagyon sok többletmunkát jelent ez a könyvtárnak, hiszen munkaidőben kell lebonyolítani e gyakorlatok vezetését és ez egyrészt személyi munkakiesést is jelent, másrészt megterheli a könyvtár olvasótermét, mert a gyakorlatok ideje alatt az olvasók nem használhatják azt.” In: A Szombathelyi Tanítóképző Intézet Könyvtárának Munkaterve az 1971/72. tanévre. 3.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
12. TÓTH Gyuláné: Az intézeti könyvtár és a hallgatók kapcsolata. Előterjesztés az Intézeti Tanács 1972. február 1-i ülésére. 8 p.; Hallgatóink olvasottsága. Előterjesztés tanácsülésre. Készítette: Nagy István szakcsoportvezető intézeti tanár, Czimbalmos Andrásné, Lux Ibolya intézeti tanár és Tóth Gyuláné intézeti könyvtárvezető írásos jelentéseinek felhasználásával. 12 p. (BDTF Könyvtárának irattára)
13. „Részvétel A tanító- és tanár szakos hallgatók tantervében előírt „Szakirodalmi és könyvtárhasználati ismeretek” című tárgy elméleti és gyakorlati oktatásában.” In: A Szombathelyi Tanárképző Főiskola Könyvtári Szabályzata. 1974. III. fej. 2. pontja. 1.p.
14. Vö.: Tanárképző Főiskolák Nevelési Programja. (Szerk. Szántó Károly.) Bp. 1972. Művelődésügyi Minisztérium. 69 l.; Tanítóképző Intézetek Nevelési Programja. (Szerk. Károly István – Markó Endre). Bp. 1972. Művelődésügyi Minisztérium. 70 p.
15. [Tanárképzés. Értelmi nevelés. Követelmények]: „Tudjanak új ismereteket szerezni szakkönyvekből, tudjanak tájékozódni a legfontosabb szakirodalomban. Ismerjék meg a könyvtárhasználat és a levéltári kutatómunka módszereit.” 26.p. [A munkára, a fegyelmre, a társadalmi tulajdon védelmére való nevelés. Követelmények]: „Váljék szokássá a könyvtár állandó látogatása.” 34.p. Tevékenységek: „Tegyenek szert szakirodalmi és könyvtárhasználati ismeretekre. Egészítsék ki tanulmányait a könyvtárban található legújabb szakirodalommal. Sajátítsák el az önálló kutatómunka módszereit a pályázatok és a szakdolgozatok írása folyamán.” 35.p. „A főiskolai-intézeti nevelési tényezők helye és feladatköre a hallgatók nevelésében: [f. pont] A könyvtár nevelési feladatai: A szakmai felkészítésben és a kulturális érdeklődés kielégítésében és szélesítésében fontos szerepe van az intézményi könyvtáraknak. A tantervi követelményekhez igazodó szak- és szépirodalmi állomány gyarapításával, folyóiratbeszerzésével, tájékoztató tevékenységével, a kölcsönzés, a könyvtárban tanulás kulturált feltételeinek megteremtésével, információs rendszerével nevelje a hallgatókat a könyv, az olvasás megszeretetésére, az állandó önnevelésre. Segítse a hallgatókat a könyvtár szolgáltatásaiban való eligazodásban, a szeminárium referátumok, kiselőadások, pályázatok, évfolyam- és szakdolgozatok elkészítéséhez szükséges forrásanyag felkutatásában, a pedagógiai sajtóban való tájékozódásban. Váljék a könyvtár a maga kulturált környezetével, gazdag anyagával, szervezett programjaival vonzó művelődési hellyé, a szakmai érdeklődés és tájékozódás mindig újat nyújtó rangos forráshelyévé.” 132.p. In: Az általános iskolai és az óvodai pedagógusképzés nevelési programjai. 2. átdolg. jav., kiad. (Szerk. Szántó Károly, Károly István, Krajnyák Nándor.) Bp. 1976. Oktatási Minisztérium Pedagógusképző Osztály. 140 p.
16. „Közös tantárgyak: Didaktika. Tanárképző: III. félévben heti 3 óra, a IV. félévben heti 1 óra, a tanítóképző főiskolákon: az I. félévben heti 3 óra, a II. félévben heti 1 óra. Tananyag: Szakirodalmi és könyvtárhasználati ismeretek. In: Az általános iskolai és óvodai pedagógusképzés tantervei az 1976-77. tanévtől. (Szerk. Miklósvári Sándor.) Kiad. az Oktatási Minisztérium Tudományegyetemi és Tanárképző Főiskolai Főosztály Pedagógusképző Osztály. Bp. 1976. 13. p.

17. A főiskolai könyvtár szerepe a tanító - és tanárképzésben. A főigazgatói tanács 1979. februári ülésére készült tanulmány. Készítette: Tóth Gyuláné könyvtárvezető. Szhely, 1978. november. 5.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  18. Vö.: A tanítóképző főiskolák tanterve az 1980-81-es tanévtől. (Szerk. Szövényi Zsolt.) Kiad. az Oktatási Minisztérium. Bp. 1980. 27. p.
  19. A főiskolai könyvtár az oktató munkában. Tóth Gyuláné előterjesztése a Főigazgatói Tanács 1980. október 3-i ülésére. 2. p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  20. 1980. október 14. A főiskolai könyvtár a pedagógusképzés szolgálatában. Előterjesztés a Főiskolai Tanács 1980. október 14-i ülésére. 3. p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  21. Bejegyzés a könyvtár vezetőjének munkanaplójába 1980. október 3-án: Idézet S.F. KISZ titkártól.
  22. „... a tanévkezdés előtt az 1 hetes előkészítő idején végre mód nyílt arra, hogy könyvtáros szakember adjon tájékoztatást a könyvtár szolgáltatásairól, reméljük megkönnyítve ezzel a könyvtár használatát.” In: A Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtárának jelentése 1982. szept.1 - 1983. aug. 31-ig. 5.p.
  23. A könyvtár szerepe, feladata a főiskola oktató-nevelő tevékenységében és a tudományos kutatómunkában. 1983. Az 1983. október 17-i tanácsülésre készített anyag. 5.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  24. 1984. szept.1-jével új tanárképző főiskolai tanterv lépett életbe.; A tanítóképzés tantervi irányelvei (Bp. 1987. Művelődési Minisztérium.) ugyan az általánoson kötelező kiegészítő stúdiumok körében az I. félév végéig kötelezően teljesítendőként határozza meg a Bevezetés a felsőoktatási tanulmányokba c. stúdiumot, amelynek keretén belül [a hallgató] „...könyvtárhasználati ismereteket szerez.” 18.p.; 1987-ben elkészült a tanítóképzés, 1989-ben pedig a tanárképzés intézményi tanterve ezekben azonban már nem szerepel.
  25. 1983. október 18-19 A Művelődési Minisztérium komplex vizsgálata a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtárában 1983. október 18-19-én. Összegezés. Készítette: Cholnoky Győző és Zsidai József. Budapest, 1984. 16. és 20. p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  26. TÓTH Gyuláné könyvtárigazgató 1984. április 23-án kelt feljegyzése a főiskola főigazgatójának A főiskolai könyvtár tevékenysége c. MM. vizsgálati anyaghoz. 3.p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  27. TÓTHNÉ KIRÁLY Katalin: A főiskola könyvtára: „Közvetlen módon – elsősorban az I. éves hallgatók részére megtartott – könyvtárismereti foglalkozásokkal segítjük az oktató munkát. Ez azonban inkább alkalmoszerű, függ az egyes tantárgyakat oktatók szándékától, azonban sajnálatos módon a felsőbb évfolyamokban gyakor-
- latokkal összekötött forrásismereti és tájékoztatásismereti foglalkozásokkal nem egészül ki. Meggyőződésünk azonban, hogy a felsőoktatásban várható kötelező óraszámok csökkentése a hallgatók egyéni munkáját a jövőben még hangsúlyosabbá teszi, s emiatt kikerülhetetlen lesz e foglalkozások megtartása.” In: A Szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola évkönyve 1984-1988. (Szerk. Guttman Miklós.) Szhely, 1988. BDTF Ny. 122 p.; továbbá a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtárának munkatervei és jelentései 1984-1996. (BDTF Könyvtárának irattára)
  28. A gyermek- és ifjúsági irodalom 1984-1997 között elkészített tematikái. (BDTF Tanítóképző Intézet és a BDTF Központi Könyvtárának irattára.)
  29. TÓTH Gyula: Javaslatok a tanár- és tanítóképző főiskolák, óvónőképző intézetek könyvtárainak fejlesztésére. Kiad. az Országos Könyvtárügyi Tanács. Bp. 1985. 12. p.
  30. A magyar könyvtárügy helyzete és fejlesztésének feladatai. Műv. Min. Bp. 1988. január. III. fejezet 4. pont.
  31. Emlékeztető a Főiskolai Könyvtárvezetők Tanácsa Pedagógusképző Tagozatának 1989. május 24-25-én Kaposvárott tartott üléséről. 3. p. (BDTF Könyvtárának irattára)
  32. Részlet a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Központi Könyvtárának válaszából az MKM Könyvtári Osztályának 1992 áprilisában megküldött: Kérdőív a felsőoktatási könyvtári hálózat fejlesztési programjához. (BDTF Könyvtárának irattára)
  33. TÓTH Gyula: A pedagógusképző főiskolai könyvtárak helyzete, modellje, együttműködése. (A Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtári Tanszékének és Könyvtárának a 105/1987.MM. sz. alatt regisztrált tárca-szintű kutatásáról szóló beszámolója.) Szombathely, 1991. BDTF Ny. 127 p.
  34. A témáról az egyik legutóbbi összefoglaló kiadványt ld. a 2.sz. hivatkozás alatt.
  35. Vö.: 8.sz. 97-101.p.
  36. Könyvtárlátogatásokat, könyv- és könyvtárhasználati ismereteket elsősorban a történelem, illetve a természettudományi szakos hallgatók igényelnek. Ilyen volt pl. az 1995 októberében szervezett Összefogás a könyvtárakért akció, melynek keretében könyvtár szakos hallgatók szerveztek foglalkozásokat, más szakos hallgatótársaknak a főiskola könyvtárában, illetve a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtárban. Sajnos, az érdeklődés eléggé kicsi volt, az akkor közel 3000 fős főiskoláról mindössze 10 hallgatói csoport (kb. 200 résztvevővel) volt jelen. 1997 márciusában ismét kísérleteztünk, ez esetben azonban a könyvtárismeretetés – érdeklődés hiányában – elmaradt.